

Lekcja 47

Temat: **Refleksja o człowieku
w świecie ponowoczesnym –
poezja Wisławy
Szymborskiej.**

► WISŁAWA SZYMBORSKA „CEBULA”

► Co innego cebula.

Ona nie ma wnętrzości.
Jest sobą na wskroś cebulą,
do stopnia cebuliczności.
Cebulasta na zewnątrz,
cebulowa do rdzenia,
mogłaby wejrzeć w siebie
cebula bez przerażenia.

W nas obczyzna i dzikość
ledwie skórą przykryta,
inferno w nas interny,
anatomia gwałtowna,
a w cebuli cebula,
nie pokrętne jelita.
Ona wielekroć naga,
do głębi itympodobna.

Byt niesprzeczny cebula,
udany cebula twor.

W jednej po prostu druga,
w większej mniejsza zawarta,
a w następnej kolejna,
czyli trzecia i czwarta.
Dośrodkowa fuga.
Echo złożone w chór.

Cebula, to ja rozumiem:
najnadobniejszy brzuch świata.
Sam sie aureolami
na własną chwałę oplata.
W nas - tłuszcz, nerwy, żyły,
służby i sekretności.
I jest nam odmówiony
idiotyzm doskonałości.

- OPISZ TYTUŁOWĄ CEBULĘ WŁASNYMI SŁOWAMI.

- ZESTAW WŁAŚCIWOŚCI CEBULI Z CECHAMI CZŁOWIEKA. ZASTANÓW SIĘ, W JAKI SPOSÓB AUTORKA PRZEDSTAWIA OBA BYTY. CZEMU SŁUŻY TAKIE ZESTAWIENIE.

WŁAŚCIWOŚCI CEBULI	CECHY CZŁOWIEKA

- ZASTANÓW SIĘ, NA CZYM POLEGA SŁABOŚĆ CZŁOWIEKA OPISANEGO W WERSZU.
- WYBERZ POPRAWNE DOKOŃCZENIE ZDANIA. SFORMUŁOWANIE „IDIOTYZM DOSKONAŁOŚCI” TO:
 - ☐ PORÓWNANIE
 - ☐ OKSYMORON
 - ☐ KONTRAST
 - ☐ APOSTROFA
- WYJAŚNIJ JAKI WNIOSEK WYSNUWA PODMIOT LIRYCZNY Z ZESTAWIENIA CZŁOWIEKA I CEBULI
- WYBIERZ Z TABELI TE CECHY POEZJI SZYMBORSKIEJ, KTÓRE DOSTRZEGASZ W WERSZU „CEBULA”.

BŁYSKOTLIWY DOWCIP SŁOWNY, UNIWERSALNA WYMOWA, WYSZUKANE SŁOWNICTWO, PODJĘCIE KWESTII DOTYCZĄCYCH KSZTAŁTU LUDZKIEJ EGZYSTENCJI

- WYBIERZ OKREŚLENIE NAJLEPIEJ ODDAJĄCE CHARAKTER WERSZA „CEBULA”:
 - A. REFLEKSYJNY
 - B. FILOZOFICZNY
 - C. KATASTROFICZNY
 - D. KOMICZNY

Wstaw odpowiednie środki stylistyczne:

*EPITET

*NEOLOGIZMY

*WYLICZENIE

*OKSYMORON

„W nas – tłuszcze, nerwy, żyły, / służy i sekretności.”

„cebuliczności”

„idiotyzm doskonałości”

„był niesprzeczny”

- Co Shrek miał na myśli, mówiąc: "Ogry są jak cebula"? Dlaczego osioł go nie rozumie? Wnioski.
- Co ważnego powiedział? Jak jest postrzegany przez ludzi? Jak widzi go osioł? Co czuje Shrek? Jak odnieść słowa Shreka do naszego życia?

Terrorysta już przeszedł na drugą stronę ulicy.
Ta odległość go chroni od wszelkiego złego
no i widok jak w kinie:

Kobieta w żółtej kurtce, ona wchodzi.
Mężczyzna w ciemnych okularach, on wychodzi.
Chłopaki w dżinsach, oni rozmawiają.
Trzynasta siedemnaście i cztery sekundy.
Ten niższy to ma szczęście i wsiada na skuter,
a ten wyższy to wchodzi.

Trzynasta siedemnaście i czterdzieści sekund.
Dziewczyna, ona idzie z zieloną wstążką we włosach.
Tylko że ten autobus nagle ją zasłania.

Trzynasta osiemnaście.
Już nie ma dziewczyny.
Czy była taka głupia i weszła, czy nie,
to się zobaczy, jak będą wynosić.

Trzynasta dziewiętnaście.
Nikt jakoś nie wchodzi.
Za to jeszcze wychodzi jeden gruby łysy.
Ale tak, jakby szukał czegoś po kieszeniach i
o trzynastej dwadzieścia bez dziesięciu sekund
wraca po te swoje marne rękawiczki.

Jest trzynasta dwadzieścia.
Czas, jak on się wlecze.
Już chyba teraz.
Jeszcze nie teraz.
Tak, teraz.
Bomba, ona wybucha.

WISŁAWA SZYMBORSKA „TERROSRYSTA ON PATRZY”

Zaznacz w wierszu czasowniki
odnoszące się do czynności osób
przedstawionych w wierszu.

► Scharakteryzuj:

CZAS WYDARZEŃ	MIEJSCE WYDARZEŃ	BOHATEROWIE LIRYCZNI

► Zaznacz zdania trafnie charakteryzujące podmiot liryczny wiersza Terrorysta, on patrzy.

- ☐ Przyjmuje funkcję sprawozdawcy.
- ☐ Nie wyraża ocen postępowania terrorysty.
- ☐ Relacjonuje myśli terrorysty.
- ☐ Wyraża przerażenie zamiarami terrorysty.
- ☐ Nie ingeruje w plany terrorysty. Jest jednym z gości baru.
- ☐ Nie zna szczegółów planu terrorysty

Udowodnij, że wiersz Terrorysta, on patrzy reprezentuje lirykę narracyjną.

Uzupełnij tabelkę:

Typ rzeczowników	
Stosunek terrorysty do ofiar	
Wskazanie dokładnego czasu wydarzeń	
Nagromadzenie zaimków osobowych	

- ZINTERPRETUJ CYTAT „WIDOK JAK W KINIE”, WYJAŚNIAJĄC JAKIE KORZYŚCI CZERPIE TERRORYSTA OPISANY W WERSZU SZYMBORSKIEJ.
- WYJASNIJ JAKIE UCZUCIA I EMOCJE WZBUDZA W CZYTELNIKU ZASTOSOWANIE PRZEZ POETKĘ CZASU TERAŹNIEJSZEGO.
- OPISZ ŚWIAT WIDZIANY OCZYMA TERRORYSTY, ZASTANÓW SIĘ, NA JAKIE ELEMENTY RZECZYWISTOŚCI ZWRACA ON PRZED W SZYSTKIM UWAGĘ.
- UDOWODNIJ, ŻE W WERSZU „TERRORYSTA, ON PATRZY” POETKA ZASTOSOWAŁA STYLIZACJĘ NA JĘZYK POTOCZNY.
- WSKAŻ WŚRÓD PODANYCH TE ELEMENTY WERSZA „TERRORYSTA, ON PATRZY” KTÓRE WPŁYWAJĄ NA JEGO DRAMATURGIĘ

ZACHOWANIE TERRORYSTY, NIEŚWIADOMOŚĆ ZAGROŻENIA WŚRÓD OPISYWANYCH LUDZI, PODKRĘSLENIE ROLI UPŁYWAJACEGO CZASU, ŚWIADOMOŚĆ ZAGROŻENIA, KTÓRĄ MA ODBIORCA TEKSTU

- OKREŚL PROBLEMATYKĘ WERSZA „TERRORYSTA, ON PATRZY” ZDECYDUJ, CZY UTWÓR MA AKTUALNĄ WYMOWĘ SPOŁECZNĄ, CZY JEST ON TEKSTEM UNIWERSALNYM.

- Wiersz Wisławy Szymborskiej „Terrorysta, on patrzy” opowiada o [] terrorysty. Szymborska opisuje sytuację, która rozgrywa się w ciągu [] minut na ulicy przed barem. Podmiot liryczny pozostaje poza rzeczywistością opisywaną w wierszu. W [] formie ukazuje zachowanie i uczucia terrorysty. Widzimy go w konkretnej sytuacji – kiedy po podłożeniu [] w barze z obojętnością czeka na śmierć niewinnych osób. Terrorysta podłożył bombę w barze i „przeszedł na drugą stronę ulicy”, żeby [] to, co odbywa się przed nim i „Ta odległość go chroni od wszelkiego złego”. On patrzy na ludzi bez współczucia czy litości, odliczając czas do wybuchu. Czytelnik wie, że katastrofa nastąpi za kilka minut i jest [], a ludzie nie mają pojęcia o tym, co będzie za parę minut. Myślę, że jakby oni wiedzieli o tym, co się stanie, to nie weszliby do tego baru. Jedyną osobą, która wywołuje kroplę współczucia u terrorysty, jest dziewczyna z [] we włosach. Ale on nie wie, gdzie ona zniknęła: „Czy była taka głupia i weszła, czy nie, to się zobaczy, jak będą wynosić”. Dalej terrorysta patrzy na [] grubego tysego mężczyznę, który czegoś szuka „i o trzynastej dwadzieścia bez dziesięciu sekund wraca po te swoje marne []”